

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA XEOGRAFÍA E HISTORIA 1º CURSO ESO.

1 Contido

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA XEOGRAFÍA E HISTORIA 1º CURSO ESO.....	1
2 CONTEXTUALIZACIÓN E DATOS XERAIS.....	2
3 CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE	2
4 ESTRUCTURACIÓN DA APRENDIZAXE. CADROS DE SECUENCIAS DIDÁCTICAS: METODOLOXÍA, TEMPORALIZACIÓN, RECURSOS, FERRAMENTAS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN.....	4
4.1 Secuencia didáctica SD1: O Sistema Solar e as súa influencia na Terra.	4
4.2 Secuencia didáctica SD2: As formas do relevo da Terra.....	4
4.3 Secuencia didáctica SD3: Os climas e as paisaxes climáticas	5
4.4 Secuencia didáctica SD4: Os espazos naturais e os problemas ambientais.....	5
4.5 Secuencia didáctica SD5: A Prehistoria	5
4.6 Secuencia didáctica SD6: As Civilizacións fluviais.....	6
4.7 Secuencia didáctica SD7: A Civilización grega	7
4.8 Secuencia didáctica SD8: A Civilización Romana	7
4.9 Secuencia didáctica SD9:Traballamos coas fontes.....	8
5 ADECUACIÓN AO CURRÍCULO; RELACIÓN E ORGANIZACIÓN DOS ESTÁNDARES, MÍNIMOS ESIXIBLES.....	9
6 CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN.....	13
7 CONTRIBUCIÓN DA MATERIA Á ADQUISICIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE: PERFIL DE ÁREA.....	16
8 AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS A ADOPTAR COMO CONSECUCENCIA DOS SEUS RESULTADOS.....	16
9 MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE	17
10 ACTIVIDADES DE REFORZO E DE SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DE MATERIAS PENDENTES.....	18
11 ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.....	19
12 PROCEDEMENTOS PARA AVALIAR A PROPIA PROGRAMACIÓN.....	20

2 CONTEXTUALIZACIÓN E DATOS XERAIS

O C.P.I. de Mosteiro está emprazado nunha zona rural en Mosteiro, concello de Meis (Pontevedra).

A oferta educativa do centro abarca a Educación Infantil, Educación Primaria e ESO.

Respecto do alumnado hai tres grupos de procedencia: o que chega para cursar a ESO doutros concellos limítrofes (Ribadumia, Barro), o que provén do centro adscrito de primaria de A Armenteira, e os que xa son alumnado do centro dende primaria.

O perfil do alumnado na zona de influencia do centro ten un trazo destacado na falta de esforzo e valoración do estudo. Cuestión que é comprobable vendo as cualificacións, sobretudo as de setembro. O seu rendemento académico xeral é baixo e amosa problemas de aprendizaxe por non ter desenvolvidas as habilidades necesarias para o estudo. Cústalles traballo aprender e non están afeitos a esforzarse.

No curso presente hai dous grupos con un número algo elevado . Hai previsto alumnado con diversas necesidades nos dous grupos e un número a considerar de alumnado repetidor. Un alumno tivo ACI en primaria en diversas asignaturas así que é previsible que a teña tamén neste curso. É previsible que haxa dificultades .

GRUPOS	ALUMNADO	PROFESORADO	H/SEMANA	ESPAZOS
1ºA	22	Mónica Mato Nieto	3	Aula de sociais
1º B	22		3	

3 CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

Na CONCRECIÓN CURRICULAR DE CENTRO están establecidas as contribucións de cada área ou materia a cada unha das competencias clave. Os estándares de aprendizaxe organízanse segundo a competencia que se vai desenvolver. Deste xeito o perfil de área queda determinado, así como o perfil de competencia, onde reflíctese a contribución de cada área á consecución dunha competencia determinada.

Tamén diferenciamos os estándares máis competenciais, daqueles que sexan específicos de área e polo tanto, facilmente medibles polos mecanismos clásicos de avaliación. Para a avaliación destes estándares máis competenciais ou comúns a todas as áreas, están desenvolvidas unhas rúbricas de control para que, sexa o procedemento de avaliación que sexa, manterase sempre o mesmo o instrumento utilizado: a rúbrica. As rúbricas foron aprobadas polo claustro, e polo tanto son comúns a todas as áreas en todos os niveis, o que garante a homoxeneidade, equilibrio e obxectividade nos procesos formativos e avaliativos.

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

Unión Europea
Fondo Social Europeo
"El FSE invierte en tu futuro"

CENTRO PÚBLICO INTEGRADO MOSTEIRO-MEIS. 36637 O Mosteiro-Meis (Pontevedra)
Tef.: 886 151379 – Fax: 886 151385. e-mail: cpi.mosteiro.meis@edu.xunta.es

As propias rúbricas establecen os mínimos esixibles dos estándares aos que sexan de aplicación.

4 ESTRUCTURACIÓN DA APRENDIZAXE. CADROS DE SECUENCIAS DIDÁCTICAS: METODOLOXÍA, TEMPORALIZACIÓN, RECURSOS, FERRAMENTAS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

4.1 Secuencia didáctica SD1: O Sistema Solar e as súa influencia na Terra.

EA	Actividades	Metodoloxía e recursos necesarios	Temporalización	Procedementos/instrumentos de avaliación
XHB1.1.1	Comprensión lectora e ou	Clase expositiva e, ou Metodoloxías indagatorias e, ou Traballo cooperativo e, ou Uso do libro de texto e, ou Uso das tics e, ou Uso da biblioteca.	11 sesións 1ª Avaliación	Observación directa e, ou Análise e valoración de tarefas e, ou Proba escrita e, ou Proba oral e, ou Lista de cotexo e, ou Rúbrica
XHB1.1.2	Expresión oral e escrita e ou			
XHB1.2.1	Uso das Tics e ou			
XHB1.3.1	Mapas conceptuais e ou			
XHB1.4.1	Interpretación de imaxes e ou			
XHB1.4.2	Actividades de reforzo e ou Pensamento crítico e ou Autoavaliación.			

4.2 Secuencia didáctica SD2: As formas do relevo da Terra.

EA	Actividades	Metodoloxía e recursos necesarios	Temporalización	Procedementos/instrumentos de avaliación
XHB1.5.1	Comprensión lectora e ou	Clase expositiva e, ou Metodoloxías indagatorias e, ou Traballo cooperativo e, ou Uso do libro de texto e, ou Uso das tics e, ou Uso da biblioteca.	7 sesións 1ª Avaliación	Observación directa e, ou Análise e valoración de tarefas e, ou Proba escrita e, ou Proba oral e, ou Lista de cotexo e, ou Rúbrica
XHB1.6.1	Expresión oral e escrita e ou			
XHB1.7.1	Uso das Tics e ou			
XHB1.8.1	Mapas conceptuais e ou Interpretación de imaxes e ou Actividades de reforzo e ou Pensamento crítico e ou Autoavaliación.			

4.3 Secuencia didáctica SD3: Os climas e as paisaxes climáticas

EA	Actividades	Metodoloxía e recursos necesarios	Temporalización	Procedementos/instrumentos de avaliación
XHB1.6.2 XHB1.9.1 XHB1.9.2	Comprensión lectora e ou Expresión oral e escrita e ou Uso das Tics e ou Mapas conceptuais e ou Interpretación de imaxes e ou Actividades de reforzo e ou Pensamento crítico e ou Autoavaliación.	Clase expositiva e, ou Metodoloxías indagatorias e, ou Traballo cooperativo e, ou Uso do libro de texto e, ou Uso das tics e, ou Uso da biblioteca.	11 sesións 1ª avaliación	Observación directa e, ou Análise e valoración de tarefas e, ou Proba escrita e, ou Proba oral e, ou Rúbrica e, ou Lista de cotexo

4.4 Secuencia didáctica SD4: Os espazos naturais e os problemas ambientais

EA	Actividades	Metodoloxía e recursos necesarios	Temporalización	Procedementos/instrumentos de avaliación
XHB1.10.1 XHB 1.11.1	Comprensión lectora e ou Expresión oral e escrita e ou Uso das Tics e ou Mapas conceptuais e ou Interpretación de imaxes e ou Actividades de reforzo e ou Pensamento crítico e ou Autoavaliación.	Clase expositiva e, ou Metodoloxías indagatorias e, ou Traballo cooperativo e, ou Uso do libro de texto e, ou Uso das tics e, ou Uso da biblioteca.	7 sesións 1ª Avaliación	Observación directa e, ou Análise e valoración de tarefas e, ou Proba escrita e, ou Proba oral e, ou Rúbrica e, ou Lista de cotexo

4.5 Secuencia didáctica SD5: A Prehistoria

EA	Actividades	Metodoloxía e recursos necesarios	Temporalización	Procedementos/instrumentos de avaliación
XHB3.1.1	Comprensión lectora e ou	Clase expositiva e, ou	12 sesións	Observación directa e, ou

EA	Actividades	Metodoloxía e recursos necesarios	Temporalización	Procedementos/instrumentos de avaliación
XHB3.3.1	Expresión oral e escrita e ou Uso das Tics e ou Mapas conceptuais e ou Interpretación de imaxes e ou Actividades de reforzo e ou Pensamento crítico e ou Autoavaliación.	Metodoloxías indagatorias e, ou Traballo cooperativo e, ou Uso do libro de texto e, ou Uso das tics e, ou Uso da biblioteca.	2ª Avaliación	Análise e valoración de tarefas e, ou Proba escrita e, ou Proba oral e, ou Rúbrica e, ou Lista de cotexo
XHB3.5.1				
XHB3.4.1				
XHB.3.6.1				
XHB3.8.1				
XHB3.9.1				
XHB3.9.2				
XHB3.10.1				
XHB 3.7.1				

4.6 Secuencia didáctica SD6: As Civilizacións fluviais

EA	Actividades	Metodoloxía e recursos necesarios	Temporalización	Procedementos/instrumentos de avaliación
XHB3.1.1	Comprensión lectora e ou Expresión oral e escrita e ou Uso das Tics e ou Mapas conceptuais e ou Interpretación de imaxes e ou Actividades de reforzo e ou Pensamento crítico e ou Autoavaliación.	Clase expositiva e, ou Metodoloxías indagatorias e, ou Traballo cooperativo e, ou Uso do libro de texto e, ou Uso das tics e, ou Uso da biblioteca.	12 sesións 2ª Avaliación	Observación directa e, ou Análise e valoración de tarefas e, ou Proba escrita e, ou Proba oral e, ou Lista de cotexo e, ou Rúbrica
XHB3.3.1				
XHB3.4.1				
XHB3.5.1				
XHB3.11.1				
XHB3.12.1				
XHB3.13.1				
XHB3.13.2				
XHB3.14.1				
XHB3.14.2				
XHB3.15.1				

4.7 Secuencia didáctica SD7: A Civilización grega

EA	Actividades	Metodoloxía e recursos necesarios	Temporalización	Procedementos/instrumentos de avaliación
XHB3.1.1	Comprensión lectora e ou Expresión oral e escrita e ou Uso das Tics e ou Mapas conceptuais e ou Interpretación de imaxes e ou Actividades de reforzo e ou Pensamento crítico e ou Autoavaliación.	Clase expositiva e, ou Metodoloxías indagatorias e, ou Traballo cooperativo e, ou Uso do libro de texto e, ou Uso das tics e, ou Uso da biblioteca.	12 sesións 3ª Avaliación	Observación directa e, ou Análise e valoración de tarefas e, ou Proba escrita e, ou Proba oral e, ou Lista de cotexo e, ou Rúbrica
XHB3.3.1				
XHB3.4.1				
XHB3.5.1				
XHB3.16.1				
XHB3.16.2				
XHB3.17.1				
XHB3.18.2				
XHB3.18.1				
XHB3.19.1				
XHB3.19.2				

4.8 Secuencia didáctica SD8: A Civilización Romana

EA	Actividades	Metodoloxía e recursos necesarios	Temporalización	Procedementos/instrumentos de avaliación
XHB3.1.1	Comprensión lectora e ou Expresión oral e escrita e ou Uso das Tics e ou Mapas conceptuais e ou Interpretación de imaxes e ou Actividades de reforzo e ou Pensamento crítico e ou Autoavaliación.	Clase expositiva e, ou Metodoloxías indagatorias e, ou Traballo cooperativo e, ou Uso do libro de texto e, ou Uso das tics e, ou Uso da biblioteca.	12 sesións 3ª Avaliación	Observación directa e, ou Análise e valoración de tarefas e, ou Proba escrita e, ou Proba oral e, ou Lista de cotexo e, ou Rúbrica
XHB3.5.1				
XHB3.4.1				
XHB 3.3.1				
XHB3.20. 1				
XHB3.20. 2				
XHB3.21.1				
XHB3.22.1				
XHB3.22.2				
XHB3.22.3				

4.9 Secuencia didáctica SD9:Traballamos coas fontes

EA	Actividades	Metodoloxía e recursos necesarios	Temporalización	Procedementos/instrumentos de avaliación
XHB 3.2.1	Comprensión lectora e ou	Clase expositiva e, ou Metodoloxías indagatorias e, ou Traballo cooperativo e, ou Uso do libro de texto e, ou Uso das tics e, ou Uso da biblioteca.	5 sesións 3ª Avaliación	Observación directa e, ou Análise e valoración de tarefas e, ou Proba escrita e, ou Proba oral e, ou Lista de cotexo e, ou Rúbrica
XHB 3.2.2	Expresión oral e escrita e ou			
XHB 3.2.3	Uso das Tics e ou Mapas conceptuais e ou Interpretación de imaxes e ou Actividades de reforzo e ou Pensamento crítico e ou Autoavaliación.			

5 ADECUACIÓN AO CURRÍCULO; RELACIÓN E ORGANIZACIÓN DOS ESTÁNDARES, MÍNIMOS ESIXIBLES

Estándar de aprendizaxe	CC	Mínimo esixible	SD 1	SD 2	SD 3	SD 4	SD 5	SD 6	SD 7	SD 8	SD 9	TRIMESTRE
XHB1.1.1. Interpreta como inflúen os movementos astronómicos na distribución da radiación solar e nas zonas bioclimáticas do planeta.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CMCT	Identificar a rotación e translación e as súas consecuencias para o planeta Terra.	X									1º TRIMESTRE
XHB1.1.2. Analiza un mapa de fusos horarios e diferencia zonas do planeta de similares horas.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CMCT	Identificar as horas en varios fusos horarios distintos	X									1º TRIMESTRE
XHB1.2.1. Clasifica e distingue proxeccións, e compara unha proxección de Mercator con unha de Peters.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CAA	Identificar os diferentes tipos de proxeccións cartográficas e as súas características.	X									1º TRIMESTRE
XHB1.3.1. Clasifica e distingue tipos de imaxes de satélite e mapas.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CMCT	Distingue as imaxes de satélite dos mapas	X									1º TRIMESTRE
XHB1.4.1. Localiza un punto xeográfico nun planisferio e distingue os hemisferios da Terra e as súas principais características.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CMCT	Localizar puntos xeográficos nun planisferio e distinguir os diferentes hemisferios da Terra. Define latitude e lonxitude.	X									1º TRIMESTRE
XHB1.4.2. Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa, utilizando datos de coordenadas xeográficas.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CMCT	Ser quen de identificar a situación dun punto polas coordenadas xeográficas e viceversa.	X									1º TRIMESTRE
XHB1.5.1. Sitúa nun mapa físico as principais unidades do relevo europeo e mundial.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CMCT	Sitúa nun mapa físico as principais unidades do relevo europeo e mundial.		X								1º TRIMESTRE
XHB1.6.1. Localiza nun mapa físico mundial os elementos e as referencias físicas principais: mares e océanos, continentes, illas e arquipélagos máis importantes, ríos e cadeas montañosas principais.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CMCT	Localiza nun mapa físico mundial os elementos e as referencias físicas principais: mares e océanos, continentes, illas e arquipélagos máis importantes, ríos e cadeas montañosas principais.		X								1º TRIMESTRE
XHB1.6.2. Elabora climogramas e mapas que sitúen os climas do mundo e reflectan os elementos máis importantes.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CMCT	Ser quen de elaborar correctamente un climograma e identificar a que clima corresponde.			X							1º TRIMESTRE
XHB1.7.1. Explica as características xerais do relevo europeo.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CCL	Explica as características xerais do relevo europeo.		X								1º TRIMESTRE
XHB1.8.1. Localiza no mapa as unidades e os elementos principais do relevo europeo.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CMCT	Localiza no mapa as principais unidades e elementos do relevo europeo.		X								1º TRIMESTRE
XHB1.9.1. Clasifica e localiza nun mapa os tipos de clima de Europa.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CMCT	Distingue os diferentes tipos de clima e localiza nun mapa os distintos tipos de clima de Europa.			X							1º TRIMESTRE
XHB1.9.2. Distingue e localiza nun mapa as zonas bioclimáticas do noso continente.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CMCT	Identifica correctamente as zonas bioclimáticas de Europa.			X							1º TRIMESTRE

Estándar de aprendizaxe	CC	Mínimo esixible	SD 1	SD 2	SD 3	SD 4	SD 5	SD 6	SD 7	SD 8	SD 9	TRIMESTRE
XHB1.10.1. Localiza nun mapa e en imaxes de satélite de Europa os principais espazos naturais.	C.MATEM-CIENT.	Identifica os principais espazos naturais de Europa nun mapa.				X						1º TRIMESTRE
B1.11.1. Realiza procuras en medios impresos e dixitais referidas a problemas ambientais actuais, e localiza páxinas e recursos da web directamente relacionados con eles.	DIXITAL	Selecciona información relacionados coas problemas ambientais.				X						1º TRIMESTRE
XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CCEC	Identificar elementos de cultura material en varios documentos.					X	X	X	X		2º E 3º TRIMESTRE
XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	APRENDER A APRENDER	Identifica catro tipos de fontes históricas.									X	3º TRIMESTRE
XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, sexan estas restos materiais ou textuais.	CONCIENCIA E EXPR.CULT.	Ser quen de explicar a importancia das fontes na historia.									X	3º TRIMESTRE
XHB3.2.3. Compara dous relatos a distintas escalas temporais sobre as conquistas de Alexandre.	APRENDER A APRENDER	Identifica as diferencias entre ambos mapas.									X	3º TRIMESTRE
XHB3.3.1. Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables, utilizando para iso as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CMCT	Ordenar temporalmente os principais feitos da Prehistoria e Historia Antiga.					X	X	X	X		2º E 3º TRIMESTRE
XHB3.4.1. Entende que varias culturas convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CSC	Entende que varias culturas convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos.					X	X	X	X		2º E 3º TRIMESTRE
XHB3.5.1. Utiliza o vocabulario histórico e artístico imprescindible para cada época.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CCL	Define correctamente e usa o vocabulario básico de xeografía, historia e arte que se explicou en clase.					X	X	X	X		2º E 3º TRIMESTRE
XHB3.6.1. Recoñece os cambios evolutivos ata chegar á especie humana.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CSC	Define hominización. Coñece os principais cambios morfolóxicos que definen ao ser humano con respecto o resto de homínidos. Coñece a árbore xenealóxica básica do ser humano					X					2º TRIMESTRE
XHB3.7.1. Distingue etapas dentro da historia antiga.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CSC	Distinguir correctamente as etapas nas que se divide a historia antiga e a súa cronoloxía.					X					2º TRIMESTRE
XHB3.8.1. Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CMCT	Ser quen de comprender e elaborar correctamente liñas ou eixos cronolóxicos e mapas históricos que se explicaron en clase.					X					2º TRIMESTRE
XHB3.9.1. Explica a diferenza entre os dous períodos en que se divide a prehistoria e describe as características básicas da vida en cada un.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CCL	Coñece as características básicas do Paleolítico, Neolítico e Idade dos Metais. Ser quen de diferenciar correctamente as características do Paleolítico Neolítico e a Idade dos Metais.					X					2º TRIMESTRE
XHB3.9.2. Analiza a transcendencia da revolución neolítica e o papel da muller nela.	ESPECÍFICO DE	Explicar correctamente o termo "revolución neolítica" e coñecer a súa					X					2º

Estándar de aprendizaxe	CC	Mínimo esixible	SD 1	SD 2	SD 3	SD 4	SD 5	SD 6	SD 7	SD 8	SD 9	TRIMESTRE
	ÁREA/CSC	<i>importancia.</i>										TRIMESTRE
XHB3.10.1. Recoñece as funcións dos primeiros ritos relixiosos como os da "deusa nai".	ESPECÍFICO DE ÁREA/CCEC	<i>Coñece que hai rituais relixiosos da Prehistoria e Idade Antiga. Recoñece a súa relación coa Arte.</i>					X					2º TRIMESTRE
XHB3.11.1. Describe formas de organización socio-económica e política, novas ata entón, como os imperios de Mesopotamia e de Exipto.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CCL	<i>Explicar correctamente a organizacións social, económica e políticas das primeiras civilizacións fluviais.</i>						X				2º TRIMESTRE
XHB3.12.1. Diferencia entre as fontes prehistóricas (restos materiais e ágrafos) e as fontes históricas (textos).	ESPECÍFICO DE ÁREA/CAA	<i>Coñece a s diferencias básicas entre as fontes históricas e as fontes ágrafas.</i>						X				2º TRIMESTRE
XHB3.13.1. Interpreta un mapa cronolóxico-xeográfico da expansión exipcia.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CAA	<i>Identifica as zonas de expansión no Antigo Exipto.</i>						X				2º TRIMESTRE
XHB3.13.2. Describe as principais características das etapas históricas en que se divide Exipto.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CCL	<i>Identificas os períodos do Antigo Exipto con cronoloxía e características básicas.</i>						X				2º TRIMESTRE
XHB3.14.1. Explica como materializaban os exipcios a súa crenza na vida do alén.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CCEC	<i>Ser quen de explicar o proceso de momificación e as crenzas na vida e na morte.</i>						X				2º TRIMESTRE
XHB3.14.2. Realiza un mapa conceptual cos principais deuses do panteón exipcio.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CCEC	<i>Realiza mapas conceptuais</i>						X				2º TRIMESTRE
XHB3.15.1. Localiza nun mapa os principais exemplos da arquitectura exipcia e da mesopotámica.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CCEC	<i>Identifica os principais exemplos de arquitectura mesopotámica e exipcia. Coñece a súas características básicas.</i>						X				2º TRIMESTRE
XHB3.16.1. Identifica trazos da organización socio-política e económica das polis gregas a partir de fontes históricas de diferentes tipos	ESPECÍFICO DE ÁREA/CSC	<i>Ser quen de explicar correctamente a organización social, política e económica da Antiga Grecia.</i>							X			3º TRIMESTRE
XHB3.16.2. Describe algunhas das diferenzas entre a democracia grega e as democracias actuais.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CSC	<i>Identifica as características da Democracia de Atenas. Coñece algunhas diferenzas respecto ás actuais.</i>							X			3º TRIMESTRE
XHB3.17.1. Localiza nun mapa histórico as colonias gregas do Mediterráneo.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CAA	<i>Coñece as causas e as consecuencias da colonización grega do Mediterráneo</i>							X			3º TRIMESTRE
XHB3.18.1. Elabora un mapa do imperio de Alexandre.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CAA	<i>Coñece a figura de Alexandre Magno. Elabora un mapa do imperio de Alexandre.</i>							X			3º TRIMESTRE
XHB3.18.2. Contrasta as accións políticas da Atenas de Pericles co imperio de Alexandre Magno.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CSC	<i>Coñece as diferenzas entre un sistema democrático grego e unha monarquía helenística.</i>							X			3º TRIMESTRE
XHB3.19.1. Explica as características esenciais da arte grega e a súa evolución no tempo.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CCEC	<i>Identifica as principais obras escultóricas e arquitectónicas gregas, coas súas características e os seus períodos máis importantes.</i>							X			3º TRIMESTRE

Estándar de aprendizaxe	CC	Mínimo esixible	SD 1	SD 2	SD 3	SD 4	SD 5	SD 6	SD 7	SD 8	SD 9	TRIMESTRE
XHB3.19.2. Dá exemplos representativos das áreas do saber grego, e discute por que se considera que a cultura europea parte da Grecia clásica.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CCEC	Identifica os principais avances científicos do mundo grego e o seu autor.							X			3º TRIMESTRE
XHB3.20.1. Confecciona un mapa coas etapas da expansión de Roma.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CAA	Coñece e explica as etapas da expansión de Roma.								X		3º TRIMESTRE
XHB3.20.2. Identifica diferenzas e semellanzas entre as formas de vida republicanas e as do imperio na Roma antiga.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CSC	Identifica correctamente as características sociais, políticas e económicas ó longo do Mundo Romano nas súas diferentes etapas.								X		3º TRIMESTRE
XHB3.21.1. Compara obras arquitectónicas e escultóricas de época grega e romana.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CCEC	Identifica as características da arte romana, indicando os principais exemplos, e as súas similitudes ou diferenzas coa arte grega.								X		3º TRIMESTRE
XHB3.22.1. Fai un mapa da Península Ibérica onde se reflicten os cambios administrativos en época romana.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CAA	Coñece os cambios administrativos da época romana na Península Ibérica e a súa evolución. Coñece a evolución de Roma na Península Ibérica								X		3º TRIMESTRE
XHB3.22.2. Analiza exemplos do legado romano que sobreviven na actualidade.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CAA	Recoñece as principais características que os romanos legaron a civilización occidental.								X		3º TRIMESTRE
XHB3.22.3. Entende o que significou a romanización en distintos ámbitos sociais e xeográficos.	ESPECÍFICO DE ÁREA/CSC	Ser quen de explicar o concepto de romanización e poñer un exemplo práctico.								X		3º TRIMESTRE

6 CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

A avaliación será continua, diferenciada e integrada no proceso ensino-aprendizaxe do alumno co obxectivo de detectar dificultades, determinar as súas causas e adoptar as medidas correctoras que se estimen necesarias.

a) Avaliación inicial. Destinada a determinar o nivel e as competencias dos alumnos a través de probas orais e ou escritas.

b) Avaliación do proceso de ensinanza-aprendizaxe. Consiste na recollida de información sobre todas as actividades do alumno:

- Traballo en clase e na casa, a través da observación do alumnado, a revisión dos cadernos de actividades ...
- Actividades en grupo e individuais.
- Diálogos, entrevistas, debates e demais actividades celebradas na clase.
- Seguimento do traballo diario a través de preguntas directas de desenvolvemento conceptual ou práctico.
- Comportamento e actitudes cara a materia, compañeir@s e profesora.
- Realización de probas obxectivas escritas (unha como mínimo por avaliación).

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Teñen como obxectivo avaliar as capacidades e o traballo dos alumnos:

O docente decidirá para cada actividade cales son os criterios relevantes a ter en conta. Por exemplo nunha exposición oral son relevantes a corrección, presentación e autonomía. Nunha busca de información en grupo, en cambio, a colaboración e o respecto poden ser tamén relevantes, De modo xeral serán:

1. Probas escritas

A periodicidade pode ser moi variable pero, en todo caso, alomenos unha proba escrita por avaliación e, a ser posible, algunha máis. Deberán ser fixadas con antelación suficiente e procurará manterse a necesaria coordinación coas outras disciplinas para evitar a concentración nunhas datas determinadas. Isto non exclúe que ó longo do curso se poidan realizar probas sen previo aviso. Normalmente nas probas escritas os contidos a avaliar serán os traballados no período inmediatamente anterior aínda que determinados conceptos e procedementos que se consideran básicos (vocabulario, mapas xeográficos ou temáticos, esquemas/resumo de unidades didácticas, técnicas de análise, comentario e explicación de documentos, etc.) poidan ser incluídos ao longo de todo o curso. As probas que se fagan poderán incluír preguntas relacionadas con algunha actividade complementaria ou extraescolar organizada polo departamento,

sempre que asista todo o alumnado, de xeito que se poida avaliar o grao de atención do alumnado durante a actividade.

2. Caderno do alumnado

Debe reunir unhas condicións mínimas de organización, limpeza, lexibilidade, ortografía e composición correctas, etc. Valorarase tanto a correcta execución das actividades como a presentación, a orde e as anotacións feitas con rigor expresivo e científico.

3. Traballo individual

Neste aspecto pretendemos valorar a participación dos alumnos na marcha da clase e o seu traballo individual.

Na aula valoraremos o interese polas actividades, preguntas que fai, respostas ás preguntas do Profesor ou dos compañeiros, actitude e participación, o interese por coñecer. Terase tamén en conta a actitude de respecto cara os demais membros da comunidade escolar, respecto á quenda de palabra, ás normas de convivencia, coidado do material, etc. Procurarase que a valoración deste apartado sexa sempre positiva, é dicir, que o alumno saiba que unha porcentaxe da súa cualificación estará reservado a este apartado.

Fóra da aula valoraremos as diversas actividades propostas polo docente para realizar na aula e, ou, na casa.

4. Actividades e traballos complementarios

En tódolos niveis establécese algunha actividade complementaria que ten que realizarse na súa meirande parte fóra da aula (ficha resumo de lectura de libros, ficheiros de información periodística, investigacións sobre o contorno, recompilación e tratamento de información variada, etc.). Haberá unha actividade grupal por trimestre que tamén se terá en conta na calificación de dita avaliación. Valorarase nestes casos o rigor no manexo da información, a orixinalidade do prantexamento, o coidado na redacción e presentación e o cumprimento dos prazos previstos. Teranse en conta, asemade, as contribucións voluntarias daqueles alumnos que esixen ampliar os seus coñecementos e mellorar a súa cualificación final e o traballo realizado nos cadernos individuais de cada alumno.

Criterios de cualificación

Para a obtención da cualificación ou nota final da avaliación, a valoración dos estándares será variable.

A cualificación de cada avaliación será a suma da cualificación das probas escritas e da cualificación das actividades diarias recollidas no caderno, en documentos separados e en intervencións orais. Na cualificación final da avaliación contará tamén a realización dunha actividade en grupo, un pequeno dossier ou traballo de investigación realizado en diferentes formatos, estas actividades complementarias en grupo.

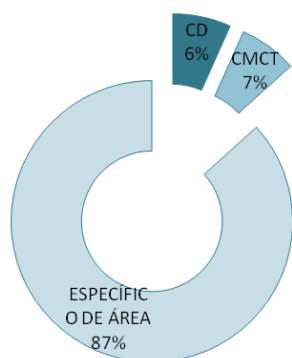
Unha avaliación considérase superada cando se acade a puntuación de 5 sobre 10. Aqueles alumnos que ao rematar o curso non teñan acadado o grao mínimo de consecución nos estándares de aprendizaxe serán avaliados negativamente.

Teremos presente, asemade, as seguintes consideracións:

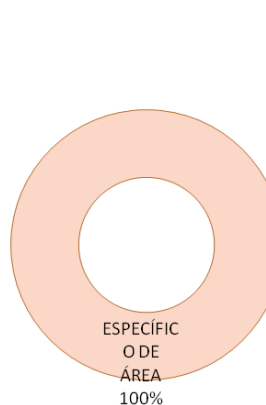

- É imprescindible, para superar positivamente a avaliación, que a nota de cada unha das probas escritas ou orais que os alumnos realicen durante cada período de avaliación, sexa como mínimo de 3 (sobre 10)
- Será obrigatorio entregar realizadas todas as actividades e traballos complementarios. A presentación fóra de prazo destas actividades suporá que non sumará á cualificación da avaliación. A non presentación suporá un suspenso na avaliación.
- Revisaráselle o caderno alomenos unha vez por avaliación. Terase en conta a realización dos exercicios e actividades propostas así como a orde e limpeza. Revisarase o día das probas escritas, se ese día non o trae a nota será 0.
- Se nalguna proba se detecta algún comportamento fraudulento (falar cos compañeiros, cambiazos, copia...) esa proba quedará suspensa cun 0 e non será recuperable. Se o comportamento fraudulento é na proba extraordinaria de setembro suspenderá toda a materia.
- A falta significativa do material necesario e solicitado para utilizar na aula será cualificada negativamente o mesmo que as faltas de ortografía, caligrafía e a deficiente presentación noas actividades propostas pola profesora e realizados polos alumnado. Poderá baixar a nota da avaliación ata un 10%.
- Terase moi en conta as capacidades persoais de cada alumno/a e o esforzo realizado para superarse, esixindo a cada un/unha segundo as súas posibilidades e capacidades. Non debemos esquecer que a avaliación é individualizada.
- A falta a unha proba escrita e/ou oral por enfermidade ou outra causa debe ser comunicada ao profesor, e no seu defecto á Xefatura de Estudos. Nembargantes, o alumno que falte a unha proba escrita e/ou oral, deberá presentar ao profesor a xustificación correspondente dentro das 48 horas seguintes á súa incorporación á clase. De non ser así, a cualificación no exame será de 0, e non será recuperable.
- A cualificación final de curso, ou avaliación ordinaria, será a media aritmética das calificacións das tres avaliacións. Non se fará esta media con menos de 3 puntos na calificación das avaliacións. Para superar a materia a nota media total deberá ser, como mínimo, un cinco;

1º TRIM. 1ESO XEOGR/HIST ; 15 estándares

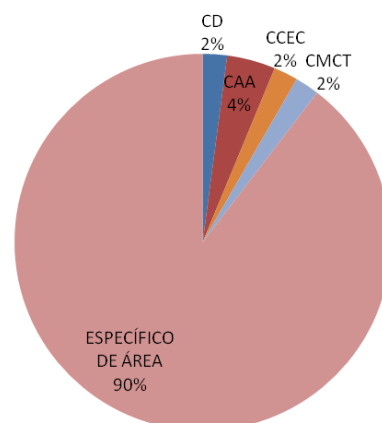
2º TRIM. 1ESO XEOGR/HIST ; 17 estándares

3º TRIM. 1ESO XEOGR/HIST ; 20 estándares

1ESO XEOGR/HIST ; Núm. estándares: 48

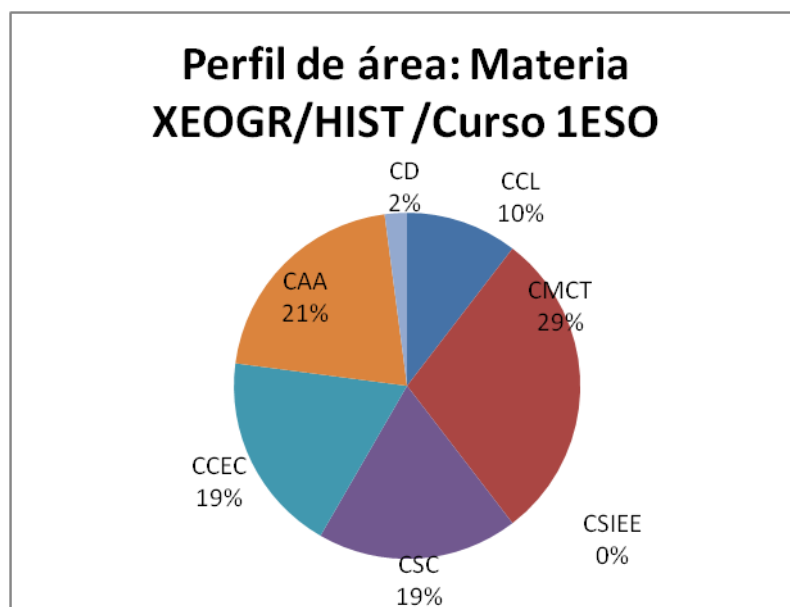
A ponderación da nota será:

Contidos	Probas escritas	Calificación x 0,9
----------	-----------------	--------------------

específicos da área	Valoración dos traballos Caderno de exercicios, etc	
CMCT	Rúbrica da concreción curricular	Calificación x 0,02
CAA	Rúbrica da concreción curricular	Calificación x 0,04
CD	Rúbrica da concreción curricular	Calificación x 0,02
CECC	Rúbrica da concreción curricular	Calificación x 0,02
CALIFICACIÓN TOTAL		SUMA

7 CONTRIBUCIÓN DA MATERIA Á ADQUISICIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE: PERFIL DE ÁREA

8 AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS A ADOPTAR COMO CONSECUENCIA DOS SEUS RESULTADOS

Durante as primeiras semanas de clase, faranse actividades de comprensión e expresión seleccionadas para comprobar en que medida se posúen as competencias necesarias para o seguimento da programación. Unha vez corrixidas as actividades a docente adecuará o nivel de esixencia dos estándares de aprendizaxe ao nivel de competencias rexistradas no alumnado. Así mesmo contará coa información pertinente para, unha vez contrastada cos outros membros da xunta de avaliación inicial, decidir que medidas ordinarias ou extraordinarias de atención á diversidade deberá aplicar.

Os instrumentos para realizar dita avaliación pode ser un ou varios dos seguintes:

- Observación sistemática.
- Entrevista oral.

- Cuestionario.
- Análise de producións escritas.
- Proba específica.

9 MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

O principio pedagóxico rector é o tratamento individualizado do alumno/-a. A individualidade dos alumnos tradúcese na existencia de intereses propios, capacidades nun nivel de desenvolvemento desigual, un ritmo de aprendizaxe diferente, etc. Esa individualidade, conxugada coa igualdade de oportunidades, obriga ó profesor a incorporar na programación medidas ordinarias e extraordinarias de atención á diversidade.

As medidas ordinarias non requiren autorización do servizo de inspección. Estas medidas pretenden:

- a) Minorar os casos de retraso con respecto ó grupo.
- b) Favorecer o desenvolvemento axeitado daqueles alumnos que se atopan por riba da media do grupo.

O reforzo educativo implica facer modificacións sobre os elementos non prescritivos do currículo (metodoloxía, secuencia e organización dos contidos, secuencia e tipo de actividades, agrupamentos na aula, deseño de actividades de reforzo, instrumentos de avaliación adaptados...). A flexibilidade metodolóxica é un principio clave na atención á diversidade de todo o alumnado.

As medidas extraordinarias son medidas que requiren autorización do servizo de inspección. Están dirixidas aos alumnos cuxas necesidades educativas non foron satisfeitas coas medidas ordinarias.

A adaptación curricular significativa individualizada implica a modificación dalgúns dos elementos prescritivos do currículo (obxectivos, contidos e criterios de avaliación). A causa da adaptación pode vir dun problema serio en capacidades instrumentais (comprensión lectora, dificultades visuais ou motoras). En todo caso actuarase sempre en colaboración co Departamento de Orientación.

A adaptación para aqueles alumnos cunhas capacidades e intereses por riba da media do grupo tenderá a soster a motivación e a incrementar os seus coñecementos, así como a desenvolver as capacidades actuais.

Neste curso hai un número chamativo de alumnado repetidor e con dificultades, isto será unha dificultade engadida á materia. Hai un alumno com aci en primaria que é previsible que a teña en secundaria

10 ACTIVIDADES DE REFORZO E DE SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DE MATERIAS PENDENTES

Actividades de recuperación no curso ordinario:

Despois de cada avaliación realizarase unha proba de recuperación global da anterior avaliación, excepto na terceira que se fará antes do final da 3ª avaliación. As probas serán realizadas sobre 10 puntos. A proba poderá ser oral e, ou escrita. Aprobarase a avaliación cunha cualificación igual ou superior a 5 em dita proba. A docente poderá substituír estas probas por outro tipo de actividades.

No caso de avaliacións non superadas por non ter entregadas actividades complementarias a entrega destas, no prazo acordado, suporá a recuperación da calificación.

Non se fará unha recuperación global en xuño, sexa de toda a materia ou das avaliacións suspensas (xa hai unha recuperación por avaliación).

Procedemento de avaliación extraordinaria

O alumnado con cualificación negativa en xuño efectuarán un exame en setembro de toda a materia. A proba consistirá nunha proba escrita sobre 10 puntos. Tamén podería combinarse a proba escrita coa realización de actividades, éstas terían que entregarse no prazo proposto pola docente e avaliaríanse sobre 10. Neste último caso a ponderación sería:

80% proba escrita

20% actividades

No caso de facer so unha proba escrita a calificación de setembro, ou extraordinaria, será a da proba extraordinaria de setembro.

Organización das actividades de seguemento, recuperación e avaliación das materias pendentes

Nas **materias pendentes doutros cursos** realizarase seguimento ao longo do curso ben por avaliacións ou ben dividindo a materia en dúas partes. Realizarase unha proba escrita de cada parte (sobre 10) correspondente á materia que o profesor determine para cada parte. Ditas probas poderían ser substituídas coa entrega de traballos ou actividades que o profesor proporcionará aos alumnos/as que

teñan a materia pendente doutro curso e que o alumno/a deberá entregar no prazo que estableza o docente. Tamén poderían combinarse as probas e as actividades. Neste caso a ponderación sería 70% da cualificación a proba e 30% as actividades.

No caso de non presentarse á proba ou non entregar algún dos traballos ou actividades propostas polo docente o alumno/a terá a obriga de facer a proba final de maio con toda a materia. As datas por avaliación serán propostas polo docente, as datas de avaliación por semestres e a final de maio son propostas pola dirección do centro.

Poderase esixir ao alumn@ que asine un comprobante de que se lle entregaron as actividades e o libro, e de que o alumno/a o acepta, para no caso de non cumprilo, ter esa referencia do acordado.

Non obstante, o profesor poderá levar a cabo outras formas de recuperación mediante as fórmulas que considere máis adecuadas ás características dos seus alumnos e as súas dificultades.

A calificación final será a media aritmética das calificacións das tres avaliacións ou das dúas partes non facendo media con menos de 3 puntos

Realizarase unha proba final con toda a materia pendente nas datas acordadas polo centro (sobre 10). A calificación final será a acadada en dita proba.

11 ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

O departamento planteará coa suficiente antelación ao coordinador de extraescolares a realización de actividades complementarias e extraescolares.

O Departamento de Ciencias Sociais, Xeografía e Historia está aberto a novas propostas e colaborará nas viaxes de estudos e actividades que programen outros departamentos na medida en que o permitan os recursos económicos e humanos do noso departamento.

Participará e, ou apoiará tamén en todas as actividades realizadas no centro para conmemorar todas as efemérides como o día da paz, a semana do libro, das letras galegas...

12 PROCEDIMENTOS PARA AVALIAR A PROPIA PROGRAMACIÓN

Sempre debemos ter en conta que a programación ten que contrastarse coa posta en práctica diaria polo que é susceptible de modificación.

Durante a práctica docente o profesor debe detectar o grao no que o alumnado adquire os contidos e os posibles fallos ou defectos da programación (desmotivación, significatividade da aprendizaxe, interese por outros aspectos menos tratados...). Todos estes son factores que hai que ter en conta á hora de avaliala programación, co fin de mantela, melloralala e, en todo caso, reformala e adecuala para a completa consecución dos obxectivos.

Así serán obxecto de avaliación: os obxectivos, contidos, metodoloxía, recursos e materiais, procedementos e instrumentos de avaliación, etc..

Sempre resulta conveniente escoitar a opinión dos usuarios. Neste sentido é moi interesante proporcionar ao alumnado unha vía para manifestar a súa opinión sobre algúns aspectos fundamentais da asignatura. Normalmente utilízase una sesión informal em que intercambien opinións ou ben unha sinxela enquisa anónima para que o alumnado poda opinar con total liberdade.

Periódicamente revisaranse a adecuación da programación á práctica docente. Os indicadores, do item anterior, serán a guía para adoptar os cambios oportunos.

INDICADORES DE LOGRO DO PROCESO DE ENSINO

	Escala			
	1	2	3	4
1. O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado.				
2. Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreceu a aprendizaxe.				
3. Conseguiuse motivar para lograr a actividade intelectual e física do alumnado.				
4. Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado.				
5. Contouse co apoio e coa implicación das familias no traballo do alumnado.				
6. Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado.				
7. Adoptáronse as medidas curriculares adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
8. Adoptáronse as medidas organizativas adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
9. Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado.				
10. Usáronse distintos instrumentos de avaliación.				
11. Dáse un peso real á observación do traballo na aula.				
12. Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo.				

INDICADORES DE LOGRO DA PRÁCTICA DOCENTE

	Escala			
	1	2	3	4
1. Como norma xeral, fanse explicacións xerais para todo o alumnado.				
2. Ofrécense a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa.				

3. Elabóranse actividades atendendo á diversidade.				
4. Elabóranse probas de avaliación adaptadas ás necesidades do alumnado con NEAE.				
5. Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar.				
6. Combínase o traballo individual e en equipo.				
7. Poténcianse estratexias de animación á lectura.				
8. Poténcianse estratexias tanto de expresión como de comprensión oral e escrita.				
9. Incorporáanse as TIC aos procesos de ensino – aprendizaxe.				
10. Préstase atención aos elementos transversais vinculados a cada estándar.				
11. Ofrécese ao alumnado de forma rápida os resultados das probas / traballos, etc.				
12. Analízanse e coméntanse co alumnado os aspectos máis significativos derivados da corrección das probas, traballos, etc.				
13. Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus acertos e erros.				
14. Grao de implicación do profesorado nas funcións de titoría e orientación.				
15. Adecuación, logo da súa aplicación, das ACS propostas e aprobadas.				
16. As medidas de apoio, reforzo, etc. están claramente vinculadas aos estándares.				
17. Avaliáse a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación...				